

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: V. F.**, zastoupen JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem, se sídlem Mansfeldova 792/3, Praha 9, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2004, č. j. 7 Ca 192/2003 - 22,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 2150 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Lubomíra Müllera, advokáta.

Odůvodnění:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“) ze dne 5. 6. 2003/Jo byla žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. zamítnuta. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná uvedla, že žalobce dne 27. 12. 2002 uplatnil žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle uvedeného zákona z důvodu svého věznění v době od 22. 4. 1987 do 29. 10. 1988. Nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky za uvedenou dobu podle žalované nevznikl z důvodu překážky rei iudicatae. Žalovaná totiž rozhodnutím ze dne 2. 5. 2002, které nabylo právní moci dne 4. 7. 2002, zamítla žádost žalobce ze dne 4. 12. 2001 o poskytnutí peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. za dobu věznění od 22. 4. 1987 do 29. 10. 1988. Vzhledem k tomu, že se žalobce domáhá poskytnutí jednorázové peněžní částky za stejnou dobu věznění, brání rozhodnutí překážka věci rozhodnuté, a proto byla žádost žalobce zamítnuta.

Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž uvedl, že svoji první žádost podal na základě rozhodnutí Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 21. 11. 2001, sp. zn. 5 Nt 1009/2001 a 5 T 195/2001. Když žalovaná ve svém rozhodnutí ze dne 2. 5. 2002 sdělila, že žalobce nesplňuje podmínky pro přiznání jednorázové částky podle zákona č. 261/2001 Sb., podnikl žalobce kroky k tomu, aby tyto podmínky naplnil. To se mu podle jeho názoru podařilo, když Okresní soud Litoměřice vydal dne 19. 9. 2002 usnesení sp. zn. Rt 2/2002, jímž rozhodl, že žalobce je podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb. účasten soudní rehabilitace. Proto žalobce podal dne 27. 12. 2002 novou žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky. Zdůraznil, že o první žádosti bylo rozhodováno na podkladě rozhodnutí Okresního soudu Litoměřice ze dne 21. 11. 2001, naproti tomu druhá žádost byla založena na usnesení Okresního soudu Litoměřice ze dne 19. 9. 2002. Z toho dovodil, že jestliže druhá žádost byla založena na usnesení ze dne 19. 9. 2002, nemůže jít o věc již jednou rozhodnutou rozhodnutím žalované z 2. 5. 2002.

O žalobě rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 9. 2004, č. j. 7 Ca 192/2003 - 22, tak, že rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 5. 6. 2003, č. X, zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V podrobném a výstižném odůvodnění rozsudku městský soud uvedl, že je zcela zjevné, že skutková tvrzení žalobce a uvedený právní důvod v řízení o žádosti ze dne 4. 12. 2001 nejsou stejné a totožné jako v řízení o žádosti ze dne 27. 12. 2002 a proto nejde o stejnou věc, byť se obě řízení týkají téže osoby a téže doby věznění žalobce od 22. 4. 1987 do 29. 10. 1988. Z tohoto důvodu je i mylný názor žalované vyslovený v žalobou napadeném rozhodnutí ze dne 5. 6. 2003, že její prvé rozhodnutí ze dne 2. 5. 2002 tvoří překážku věci rozhodnuté pro vydání rozhodnutí ve věci samé v řízení vedeném na základě žádosti žalobce ze dne 27. 12. 2002. Z uvedených důvodů městský soud zrušil pro nezákonnost (vadné posouzení překážky věci rozhodnuté) žalobou napadené rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 5. 6. 2003 a věc vrátil této žalované k dalšímu řízení.

Proti rozsudku městského soudu podala Česká správa sociálního zabezpečení (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž především uvedla, že po jejím prvním rozhodnutí o žádosti žalobce ve věci již dvakrát rozhodoval Nejvyšší správní soud, který v obou případech žalobu žalobce zamítl, jednou pak ve věci rozhodoval i Ústavní soud. Stěžovatelka má za to, že při vydání zrušeného rozhodnutí vycházela z předložených dokladů, přičemž usnesení Okresního soudu v Litoměřicích konstatující podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb. účast účastníka řízení na soudní rehabilitaci na tato rozhodnutí bezprostředně navazovala. Podstatnou je však podle stěžovatelky skutečnost, že soudní rozhodnutí o věznění účastníka řízení bylo zrušeno usnesením Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 21. 11. 2001, sp. zn. 5 Nt 1009/2001, na jehož základě podal první žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky, o které již bylo pravomocně rozhodnuto. Usnesení tohoto soudu deklarující žalobcovu účast na soudní rehabilitaci na toto rozhodnutí navazuje a, jak konstatuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2003, č. j. 7 A 508/2002 - 26, „zrušením rozhodnutí o věznění není ani účast na soudní rehabilitaci podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb.; na základě tohoto ustanovení se neruší žádné rozhodnutí o věznění“. Stěžovatelka proto vychází z toho, že při vydání zrušeného rozhodnutí rozhodovala o stejném nároku na základě stejných důkazů jako při vydání prvního - již pravomocného rozhodnutí, které tak tvoří překážku věci rozhodnuté. V další části kasační stížnosti se pak stěžovatelka vyjadřuje k usnesení Okresního soudu v Litoměřicích konstatující podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb. účast žalobce na soudní rehabilitaci a dospívá k názoru, že uvedené usnesení je zcela účelové, jak vyplývá i z jeho odůvodnění, když zvolený postup navíc odporuje ustanovení zákona č. 119/1990 Sb.

Vzhledem k tomu, že stěžovatelka vychází z toho, že při vydání zrušeného rozhodnutí rozhodovala na základě stejných důkazů jako při vydání prvního - již pravomocného rozhodnutí ve věci, které tak tvořilo překážku věci rozhodnuté, navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalobce uvedl, že sporná otázka spočívá v tom, zda žalobce má nárok na jednorázovou peněžní částku podle zákona č. 261/2001 Sb., když soud vyslovil pravomocným usnesením žalobcovu účast na soudní rehabilitaci podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb. V této souvislosti žalobce odkázal na řadu soudních rozhodnutí, z nichž dovodil, že tento nárok má i v případě, kdy bylo vydáno rozhodnutí na základě § 33 odst. 1, 2 zákona č. 119/1990 Sb. Z těchto důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) přípustná a podle jejího obsahu je v ní namítán důvod odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. tvrzená nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Kasační stížnost není důvodná.

Již městský soud správně vyložil, že také v řízení před správními orgány platí obecná zásada klasického procesu „ne bis in idem“; lze ji dovodit z principu materiální právní moci. Ten v sobě zahrnuje i nezměnitelnost rozhodnutí, tj. nenarušitelnost vzniklých změněných nebo zaniklých hmotněprávních subjektivních oprávnění a povinností. To platí bez ohledu na to, zda procesní předpis zakaz dvojího projednání téže věci explicitně stanoví (jako např. pro oblast civilního procesu § 104 odst. 1 a § 159 odst. 3 o. s. ř.), nebo nikoli, přestože takový, třeba implicitní, příkaz zákonodárce lze i z ustanovení § 59 odst. 2 správního řádu spolehlivě dovodit. Překážka věci pravomocně rozhodnuté nastává v první řadě tehdy, má-li být v novém řízení projednávána stejná věc. O stejnou věc se jedná tehdy, jde-li v novém řízení o tentýž nárok nebo stav, o němž již bylo pravomocně rozhodnuto, opírá-li se o tentýž právní důvod a týká-li se stejného předmětu řízení a týž osob. Tentýž předmět řízení je dán tehdy, jestliže tentýž nárok nebo stav vymezený žalobním petitum vyplývá ze stejných skutkových tvrzení, jimiž byl uplatněn a řízení se týká těchto osob i v případě, jestliže v novém řízení vystupují právní nástupci osob, které byly účastníky pravomocně skončeného řízení.

V daném případě sice žalovaná rozhodla o stejném nároku žalobce rozhodnutím ze dne 2. 5. 2002, lze však souhlasit s městským soudem, že další rozhodnutí žalované ze dne 5. 6. 2003 se neopírá o stejná skutková tvrzení, ani o tentýž právní důvod. První žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky se totiž opírá o usnesení Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 21. 11. 2001, sp. zn. 5 Nt 1009/2001, o povolení obnovy řízení a zrušení rozsudku Vojenského obvodového soudu v Litoměřicích ze dne 27. 5. 1987, sp. zn. 4 T 115/87, a navazující rozsudek téhož Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 21. 11. 2001, sp. zn. 5 T 195/2001, o zproštění žalobce z obžaloby podle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu pro trestný čin nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 267 odst. 1 trestního zákona o níž bylo rozhodnuto žalovanou dne 2. 5. 2002 negativně, protože ke zrušení rozsudku Vojenského obvodového soudu v Litoměřicích nedošlo podle zákona č. 119/1990 Sb. nebo podle zákona č. 198/1993 Sb., jak vyžaduje zákon č. 261/2001 Sb., ale na základě mimořádného opravného prostředku (obnovy řízení),

naproti tomu druhá žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky ze dne 27. 12. 2002 se opírá o usnesení Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 19. 9. 2002, sp. zn. Rt 2/2002, podle něhož je žalobce účasten podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb. soudní rehabilitace. Nejvyšší správní soud má proto ve shodě s městským soudem za to, že je zcela zjevné, že skutková tvrzení žalobce a uvedený právní důvod v řízení o žádosti ze dne 4. 12. 2001 nejsou stejné a totožné jako v řízení o žádosti ze dne 27. 12. 2002. Nejde proto o stejnou věc a názor žalované vyslovený v žalobou rozhodnutí ze dne 5. 6. 2003, že její prvé rozhodnutí ze dne 2. 5. 2002 tvoří překážku věci rozhodnuté pro vydání rozhodnutí ve věci samé v řízení vedeném na základě žádosti žalobce ze dne 27. 12. 2002 není správný.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že se městský soud napadeným rozsudkem nedopustil nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky v předcházejícím řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kasační stížnost proto nebyla shledána důvodnou a Nejvyšší správní soud ji ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že procesně zcela úspěšnému žalobci přiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Tyto náklady jsou tvořeny náklady na právní zastoupení žalobce ve výši 2000 Kč za dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění, a paušálem ve výši 150 Kč za dva úkony právní služby po 75 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2007

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu